

2. KASUA · Bat falta da

Hausnarketa profesionalerako dokumentu inprimagarria

Haur Hezkuntzako 2. zikloa

Material honek kasuaren zortzi atalak PDF bakarrean biltzen ditu, irakurketa erosoan, banakako lana edo irakasleen prestakuntzan erabiltzea errazteko.

1

Egoera

Jolas sinbolikorako espazioan, hainbat haur mahaia jaten aritzeko prestatzen ari dira.

Lau plater jartzen dituzte lurrean, manta baten inguruan, eta, ondoren, plater bakoitzaren ondoan edalontzi bat jartzen hasten dira.

Bukatzen dutenean, neska batek mahaiari begiratu eta dio:

— Bat falta da.

Beste haur batek erantzuten du:

— Ez, denak daude.

Neskak plateretako bat seinalatzen du:

— Hemen ez dago edalontzirik.

Haurrak edalontziak banan-banan ukituz zenbatzen ditu:

— Bat, bi, hiru.

Gero, platerei begiratu eta dio:

— A... lau daude.

Gertu dagoen irakasleak elkarrizketa behatzen du.

2

Ikusten eta entzuten duguna

Egoeran, edalontzi nahikoa dagoen egiaztatzeko bi modu desberdin agertzen dira:

- plateren eta edalontzien arteko ikusizko konparazioa;
- bi bildumen elementuak zenbatzea.

Neskak edalontzi bat falta dela hautematen du, esplizituki zenbatu beharrik gabe.

Beste haurrak, aldiz, zenbaketaren bidez egiaztatzen du bi bildumen arteko erlazioa.

3

Lehen begirada

Zer uste duzu gertatzen ari dela matematikoki egoera honetan?

Nork duen arrazoia galdetu beharrean, interesgarria da aztertzea haur bakoitzak nola erabakitzen duen behar adina objektu dagoen ala ez.

4

Non egon daiteke matematika?

Merezi du honako hauei erreparatzea:

- ikasleek plateren eta edalontzien arteko banan-banako korrespondentzia espontaneoki ezartzen duten;
- nola hautematen duten elementu bat bikoterik gabe geratzen dela;
- noiz behar duten zenbatu eta noiz ez;
- zenbaketa bi bilduma konparatzeko erabiltzen duten;
- «bat falta da» esamoldeari zer esanahi ematen dioten;
- edalontzi kopurua jakitea ez dela nahikoa eta platerekin erlazionatu behar dela ulertzen duten;
- bildumak beste modu batean antolatzen direnean zer estrategia erabiltzen dituzten.

Egoerak ideia matematiko garrantzitsu bat behatzeko aukera ematen du: bi bilduma banan-banako korrespondentzia ezarriz konpara daitezke, zenbaketa erabili beharrik gabe.

5

Balizko interpretazio bat

Lehenengo neska banan-banako korrespondentzia erabiltzen ari dela dirudi: plater bakoitzak edalontzi bat izan beharko lukeela ulertzen du, eta erlazio horietako bat ez dela betetzen hautematen du.

«Bat falta da» esamoldeak kantitateen arteko diferentzia bat adieraz dezake, baina oraindik ez dakigu diferentzia hori zenbaketaren bidez edo korrespondentzia hautematearen bidez ondorioztatu duen.

Bigarren haurrak, hasieran, edalontzien bildumari bakarrik begiratzen diola dirudi. Edalontziak zenbatu eta gero platerekin konparatzean, bere interpretazioa aldatzen du.

Horrek erakusten du estrategia desberdinek ondorio berera eraman dezaketela.

Hala ere, zuhur jokatu behar da: hiru edalontzi eta lau plater zuzen zenbatzeak ez du oraindik adierazten bi kantitateen arteko erlazioa modu orokorrean ulertzen duenik. Egoerak ebidentzia zehatza ematen du, baina ez behin betikoa.

6

Irakaslearen erabakia

Irakasleak berehala esku ez hartzea eta ikasleen arteko elkarrizketari jarraitzen uztea erabaki dezake.

Informazio gehiago lortu nahi badu, honako galdera hauek egin ditzake:

- «Nola dakizu bat falta dela?»
- «Nola egiaztatu genezake zenbatu gabe?»
- «Eta edalontzi guztiak hemen elkartuko bagenitu, jakingo al genuke oraindik nahikoa dauden?»
- «Zer gertatu beharko litzateke bat ere ez faltatzeko?»
Egoera ere pixka bat alda dezake:
- edalontzi bat gehitzea;
- plater bat kentzea;
- objektuen kokapena aldatzea;
- edalontziak plateretatik urrun jartzea.

Helburua ez litzateke estrategia zehatz bat irakastea, baizik eta egoera aldatzen denean ikasleek zer erlazio eta estrategia erabiltzen dituzten behatzea.

Ez litzateke hain egokia egoera berehala ebaztea, «lau plater eta hiru edalontzi daude; beraz, bat falta da» esanez, horrela ikasleak eraikitzen hasi diren erlazioa esplizituki emango bailieke.

7

Nola jarrai lezake?

Eguneroko beste egoera batzuetan ere aukera berriak sor daitezke:

- pertsona bakoitzarentzat ahozapi bat banatzea;
- panpina bakoitzarentzat aulki bat prestatzea;
- plater bakoitzarentzat koilara bat dagoen egiaztatzea;
- hainbat talderen artean materialak banatzea;
- objektuak falta beharrean sobratzen direnean zer gertatzen den aztertzea.

Ikasleei objektu nahikoa dagoela nola dakiten azaltzeko edo irudikatzeko ere eska dakieke, keinuen, kokapenen, marrazkien edo bestelako irudikapenen bidez.

Helburua bildumen arteko erlazioen ulermena pixkanaka zabaltzea litzateke, korrespondentzia jarduera mekaniko bihurtu gabe.

8

Berriz begiratzen dugu

Zer erakusten digu egoera honek objektuak zenbatzearen eta haien artean erlazioak ezartzearen arteko aldeari buruz?

Eta bigarren galdera bat:

Zer esku-hartze lagungarrik ahalbidetuko luke ikasleen pentsamendua hobeto ezagutzea, haien estrategia ordezkatu gabe?

Oharrak / nirekin eramango ditudan erabakiak

Erabilera-iradokizuna: egin kasu osoaren ibilbidea, itzuli zure lehen interpretaziora eta amaitu ikasgelara eramango zenukeen balizko irakasle-erabaki bat zehaztuz.